

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Dubium V. Qui possint vel teneantur ingredi Religionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

falle, saltem pro his Dioccesibus, in quibus iudicium nostrum exquiritur.

DUBIUM V.

175

Qui possint, vel teneantur ingredi Religionem.

Resp. I. Omnes illi & soli possunt ingredi Religionem, qui sunt sui juris, nec aliis obstricti; qui verò aliis obstricti sunt, non possunt sine eorum consensu. *Less. l. 2. c. 41. d. 3.*

Unde 1. Non possunt ingredi Religionem im- puberes; quia subsunt parentibus vel tutoribus, quoad vitæ dispositionem. 2. Nec filii, si parentes sine illis se alere nequeant. *Lay. l. 4. t. 5. c. 4. n. 1. su- præ i 3 rr. 3. c. 2. d. 1.* 3. Nec servi, sine consensu dominorum. 4. Nec qui decepit virginem sub promissione matrimonii. 5. Nec is, qui non est solvendo creditoribus; modò in sæculo manendo, possit intra paucos annos solvere. *D. Thom. ta- men, Sylv. Fumus V. Religio, & alii,* putant illum posse bona præsentia cedere creditoribus, quia persona hominis liberi non est pro pecunia obligata. 6. Nec Episcopus, sine consensu Papæ, cui iuramento se obstrinxit: præterquam quòd sit obstrictus suæ Ecclesiæ, sicut maritus uxori. 7. Nec conjuges, post matrimonium consummatum, nisi vir per vim consummasset, ante expletos 2. menses, qui eis à jure conceduntur; aut nisi alter conjugum commisisset adulterium: tunc enim innocens ingredi posset.

Resp. II. Qui vovit Religionem, tenetur ingredi secundum sequentes Regulas:

I. Non tenetur, imò nec potest licitè ingredi Ordinem, in quo collapsa est disciplina Regularis, idque ob periculum perversionis. *Lay. c. 6. n. 5.*

G 2

II. Qui

“ II. Qui vovit laxiorem, licet ingreditur strictiorem, non tamen contra; quia minus præstare, quam promisit. Quod si tamen profiteatur in laxiore, valida est professio, & liberatur à voto strictiorem ingrediendi. Ratio, quia votum solemne, quo fit personæ traditio, & Religioni jus in personam acquiritur, derogat priori voto simplici, per quod nullum tale jus Religioni strictiori erat acquisitum. *Lay. n. 6. ex S. Thom. &c.*

“ III. Is, qui vovit experiri Religionem strictiorem, potest id commutare in votum profitendi, & perseverandi in laxiore. Ratio, quia hoc melius est. *Lay. n. 7. ex Sanch. &c.*

“ IV. Professo licentiam transeundi ad Ordinem laxiorem, Episcopus vel Prælatus Ordinis exemptus cum consensu Capituli, dispensativè ex justa causa dare potest. *Lay. l. c. Less. n. 103. Sanch. 6. mor. cap. 7. n. 52. & seqq.*

“ V. Professus, ad Ordinem strictiorem, petitâ, licet non concessâ, Prælati sui licentiâ, ex justa causa transire potest; Quod addo, quia hujusmodi transitus sine causa temerè fieri non debet. Quod si autem fiat, spectanda est austeritas circa silentium & solitudinem; idque non tantùm secundùm institutum Regulæ, sed etiam secundùm observationem præsentem, Probat ex *c. licet, de Regul. laribus. v. Lay. Less. Sanch. ll. cc. Ex dictis resol. vultur hi Casus:*

“ I. Canonici regulares ad Monachos transire possunt, non contra; cum Religio Monachorum austerior sit. *Lay. l. c.*

“ II. Professus Regulam strictiorem, si ea non servetur in suo monasterio aliove ejusdem Ordinis, nec sit spes reformationis, potest transire ad laxiorem, in quo Regula servetur, ita ut considerato

rato præsentis statu, ducat vitam strictiorem. Lay.^{cc}
c. 6. n. 10. ex Sanch. Rodr. &c.

A D D E N D A.

Q. 26. Quid præterea notandum sit circa eos, 176
qui Religionem ingredi non possunt. R. seqq.

§. I. Parochus potest Religionem ingredi moni-
to tantum Episcopo, ut Ecclesiæ provideat; Episco-
pus tamen non potest ingredi sine licentia Papæ
communis cum *Castrop.* tr. 16. d. 1. p. 7. §. 1.

§. II. Impuberes; adhuc post *Trid.*, possunt in- 177
gredi ante pubertatem, non possunt tamen annum
novitatus, qui ad professionem prærequiritur, inci-
pere ante, sed prius statim post pubertatem, *Castrop.*
suprà, & p. 12. §. 3. n. 2.

§. III. Coniux potest intra primum bimestre 178
ante consummationem ingredi Religionem, etiam
invito altero conjugē, qui tamen post professionem
illius poterit alium ducere, communis cum *Steph.*
2. §. d. 8. n. 46. Post consummationem non potest,
nisi adsit causa perpetui divortii, vel unus alteri licen-
tiam concedat, quod si faciat sine una ex his causis,
professio etiam bonâ fide facta est irrita, poteritque
exire etiam non revocatus à conjugē, imò & hoc
consentiente, ut maneat, aut hoc mortuo, saltem ac-
cedente auctoritate Ordinarii: si autem à conjugē
revocetur ad matrimonium, poterit tantum redde-
re & non petere debitum, nam votum eius est ab
Ecclesia acceptatum, quantum est ad obligationem
non petendi debitum, hinc & mortuo conjugē non
poterit licitè ducere alium, poterit tamen validè; ne-
que tenebitur redire ad Religionem. Quod si habuif-
set expressam voluntatem se non aliter obligandi ad
castitatem, quam dependenter à Statu Religioso, pos-
set

set etiam petere debitum, & esset omnino. habilis. ad iterum ducendum, *Suar. Sanch. Lessius. Castrop. d. 2. p. 2. §. 4.*, ubi n. 7. addit, si conjux Religionem ingrediatur cum licentia conjugis, ipsa verò non seruet condiciones à jure præscriptas, uti si maneat in periculo incontinentiæ, illum validè quidem profiteri sed illicitè, & postquam professus est teneri redire ad ipsam & reddere debitum, non tamen petere, illà autem mortuà debere redire ad Monasterium,

179 §. IV. An & quandonam debitores, vel alii, qui rationes suas necdum deposuerunt, ingredi possint, diximus l. 3. p. 2. à n. 441. Similiter an teneatur filius egredi ob necessitatem parentum, dictum est l. 3. p. 1. n. 694. Docentque AA. communiùs cum *Castrop. §. 5.* contra *Suar.* non teneri manere in sæculo ob necessitatem non extremam avorum, fratrum aut Sororum, quia nec tenetur illis providere, nec curæ illius committuntur. Addit *Castrop. n. 14.* cum *S. Th. Suar.* & aliis, filium non teneri manere in sæculo ob necessitatem communem parentum, sed tantùm gravem vel statui meliori supervenientem. Quoad servos, putat *Sanch.* in Decal. l. 5. c. 4. eos invito domino invalidè profiteri, sed probabiliùs contradicit *Suar.*, quia jure naturæ validè vovent, nec jus positivum induxit invaliditatem.

180 §. V. Si filius non attentà necessitate gravi Parentum profiteatur, professio est valida sed illicita, teneturque filius, si aliter illis subvenire nequeat, exire: an autem id possit contra voluntatem Prælati, disputant AA. inter quos absolutè affirmant *Iansen. Palat.* aliique apud *Sanch.* in Dec. l. 4. c. 20. n. 25. & apud *Mendo d. 3. n. 2.*, quia manet filius, & obligatio filii erga parentes ita est naturalis & intrinseca, ut nequeat per ullum statum eximi: & hanc sententiam fusè tuetur *Sylvius p. 1. v. egressus è Monasterio: è*
 contrà

contrà absolutè negant *S. Th. S. Anton. Arm. Fag. Caj. Sa. Sanch. Laym. & alii*; quia filius mortuus est sæculo per professionem, & ita mutavit statum, ut non sit sui juris, adeoque Prælato negante consensum censendus est esse impotens; *Siv. Tol. Suar. Less.* aliique multi sic distinguunt, si parentes tempore professionis fuerint in necessitate, tenetur exire etiam contra voluntatem Prælati, ob rationem primæ sententiæ, & quia censetur se tradidisse Religioni sub ea conditione, si aliter subveniretur parentibus; si autem post professionem in necessitatem inciderint, non potest, si Prælatus nolit, ob rationem secundæ sententiæ: si tamen parentes certò indigeant graviter, tenebitur quantum potest retento statu lucrari & laborare pro illis, petitâ, & quamvis non obtentâ licentiâ, quam Prælatus irrationabiliter negabit, *Castrop. §. 6. n. 9.* Et si ita juvare possit manendo in Religione, tenetur manere; si tamen dimisso habitu deberet vacare servilibus, decentius esset, ut exiret, *Mendo supra.*

Q. 27. Quanam impediunt ingressum in Societatem IESU. R. Videri potest Epitome Instituti p. I. c. I. f. 2. & 3. Singula autem impedimenta explicant *Suar. de Relig. T. 4. tr. 10. l. 2. c. 1. & Castrop. tr. 16. d. I. p. 8. §. 1. & 2.* Speciatim de homicidio potest videri etiam *Lugo in Resp. Mor. l. 4. dub. 16. 17. & 47.* Item de gestatione habitûs alterius Ordinis, habet ibidem dub. 15.

Q. 28. Quid præterea notandum sit circa eum, qui vovit ingredi Religionem. R. Præter dicta l. 3. p. I. à n. 565., adde seqq.

§. I. Si puer possit discernere inter ea, quæ salutem congruunt vel repugnant, etiamque intelligat Religionem esse rem salutarem & Deo gratam, votum ejus de Religione est validum: quamdiu tamen im-

pubes est, irritari potest à Patre vel tutore, secundum dicta l. 3. p. 1. à n. 488. Potestque probabiliter etiam post pubertatem irritari à Patre, si pubes non ratificârit, *Nav. Caj. Lop. & alii*, non tamen, si in pubertate emiserit aut ratificârit, tum enim censetur de novo emittere, *Less. de Statu vitæ eligendo q. 3.*

183 §. II. Qui vovit Religionem, tenetur experiri tyrocinium & postea profiteri, si iudicet Religionem eam sibi conducere, uti dictum est l. 3. p. 1. n. 393. talis enim censetur esse mens voventis, & status Religionis, quem vovit, importat vota substantialia. Si autem se malè gerat eo fine, ut è tyrocinio dimittatur, non est tutus in conscientia, quia qui vovet Deo, etiam se obligat ad non præstandum sponte suâ impedimentum executioni voti, alioquin votum esset illusorium: quod si ita dimissus sit, tenetur petere iterum recipi, *Less. q. 10.* Imò si postea ex sola animi levitate egrediatur, docent *Caj. Suar. Laym. Castrop. t. 16. d. 1. p. 4. n. 5.* non satisfacisse voto, quavis contradicant *Nav. Az. Bonac. Burgh. cent. 1. cas. 92.*, putantes satisfacisse, si animo sincero sit novitiam ingressus.

184 §. III. Si quis post primam instantiam non admittatur ad Religionem, quam vovit, an teneatur facere plures instantias aut aliam Religionem ingredi, pendet ab intentione voventis, possuntque videri *Suar. T. 3. l. 4. c. 2. & Sanch. in Decal. l. 4. c. 16. à n. 27.* Quod si credat se admittendum, si manifestet se vovisse, *Bonac.* obligat ad manifestandum, quia promittens aliquid censetur etiam ea promittere, quæ ad illud ducunt per se ac necessaria sunt; è contrà *Suar. supra & alii* dicunt non teneri, quia ex vi voti teneris ad ea tantùm media, quæ per se sunt necessaria & ordinaria, aliàs tenereris etiam adhibere intercessores.

§. IV.

§. IV. Qui vovit perseverare in Religione, secundum communem sententiam tenetur, quamvis Ordo sit ei valde difficilis, quia plus censetur voluisse, quam si dixisset, voveo Religionem, *Sanch. & alii*, quamvis *Castrop. n. 9.* ex parte contradicat, eò quòd in votis videatur stricta interpretatio facienda; & salvetur sensus voti, si dicatur se voluisse obligare ad perseverandum, si bonâ fide probata inveniretur facilis & consentanea.

Ad quid teneatur ille, qui voverat ingredi Religionem, & postea invitus ejicitur ex illa, dicitur n. 199.

Q. 29. Quid addendum sit circa illum, qui cupit transire ad Monasterium ejusdem vel diversæ Ordinis. R. seqq. 186]

§. I. Quando dicitur Religiosum posse transire ad strictiorem Ordinem, dubitatur, an omnis Ordo, hocipso quòd sit perfectior, etiam sit strictior sive severior: negant cum communi *Sanch. Less. Laym.*, quia perfectio & severitas oriuntur ex diversis capitibus, nempe perfectio ex perfectiore fine & mediis, severitas autem ex asperitate mediolorum; & ita Ordines Mendicantes sunt perfectiores Monachalibus, v. g. Carthusiano, cum pro fine habeant salutem suam & proximi, ex quo major in Deum gloria redundat, & tamen Carthusianus est strictior: nihilominus contradicit *Castrop. t. 16 d. 4. p. 26. §. I.*, quia hocipso, quòd sit perfectior, habet inter media perfectiores virtutis actus, virtus autem perfectior est difficilior, ergo. Deinde, quia quòd Religio est perfectior, eò strictius observat vota, ergo eoipso etiam est strictior; atque ideo Cap. *Licet*, de Regularibus, concedens transitum à laxiore ad strictiorem Ordinem, indifferenter utitur nomine *strictioris & sanctioris*: & ita etiam passim dicunt AA. posse ab uno

Ordine transiri ad perfectiorem, per quem intelligunt strictiorem.

187 §. II. Etiam Monialem posse transire ad Ordinem perfectiorem, docent *Zerol. Rodrig. & alii* cum *Barb.* de off. Episc. alleg. 102. n. 27. Transitum tamen illum concedere non potest Abbatisa vel Præfecta Monasterii, uti cum aliis *Sanct.* in Decal. l. 6. c. 7. n. 61., quia non habet jurisdictionem spiritua-lem sed tantum potestatem quandam dominativam, neque Ecclesia mulieribus committit iudicium de gravitate vel sufficientia causæ: itaque requiretur licentia Episcopi, si Monasterium sit ei subiectum, ut colligitur ex *Trid.* Ses. 25. c. 9. de Regul., vel Prælati, Generalis aut Provincialis, si Monasterium sit exemptum: putatque *Castrop.* p. 16. §. 5. n. 7. pro viris, spectato jure communi, id posse etiam immediatum Superiorem Conventus; non requiritur autem pro his licentia Episcopi, qui quoad hoc in personas illas jurisdictionem non habet, nec ordinariam nec delegatam, uti suppono, & notat *Suar.* de Relig. T. 4. tr. 8. l. 3. c. 11. n. 19.

188 §. III. Si Professa vellet transire ad Monasterium alterius Ordinis, intendens in hoc servare Institutum, non hujus sed sui Ordinis, recurrendam esse ad Papam, quia hoc plus est, quam transire ad Monasterium aliud etiam alterius Ordinis, cum ibi sit futura veluti extra obedientiam Religiosam, quam soli suo Ordini vovit, erit enim sine Superioribus, & sine observatione consuetudinum ac modi vivendi sui Ordinis; non videtur autem Episcopo vel Superioribus Regularibus concessa esse potestas ad talia.

189 §. IV. Etiam controversum est, an Monialis ex causa correctionis & punitionis possit extrahi ad aliud Monasterium ejusdem Ordinis sine licentia Papæ: negant

negant *Zeval. Barb. Lex. Tamb.*, quia hæc non est inter causas egressus à *Pio V.* assignatas & relatas n. 70.; & pro hac sententia referuntur declarationes S. Congregationis. Affirmant alii apud *Lugo* in Resp. Mor. l. 3. d. 18. n. 1., quia decretum *Pii V.* extendi potest ad similes causas, uti insinuatum est n. 70. Et hoc videtur certum pro Ordine S. Claræ ex quodam privilegio apud *Lugo* n. 8., si hoc apud illas Moniales fit in usu: sed quoad reliquas, probabilitus dicunt *Corneio & Lugo* n. 6. id fieri non posse ex causa solius correctionis, ubi enim deliquit, ibi punienda est; potest autem fieri, si interveniat spiritualis necessitas communitatis, quæ alioqui pateretur scandalum vel periculum perversionis: & hoc est conforme dictis n. 70.

§. V. *Gl. Inn. Panorm. Silv. Nav. Sa. Ang.* cum 190
Less in auct. v. *Monialis* cas. 4. docent Monialem, v. g. *S. Benedicti*, si Monasterium sub sit Episcopo, posse per hunc ex ejusmodi causa transire ad Moniales v. g. *S. Augustini*: & quamvis Ordo, ad quem transitur, esset laxior, adhuc sufficere licentiam Episcopi vel Superiorum docent *Sanck* n. 65. 68. & seqq., loquens de viris, & n. 6. dicens idem esse de Monialibus, *Less* de just. l. 2. c. 41. n. 102. *Castrop.* n. 3. *Pelliz.* t. 3. c. 5. n. 64. *Loth* t. 23. a. 1. alique, quorum sententiam *Suar.* supra dicit esse practicè probabilem, quamvis putet verius esse, quòd pro Ordine laxiore recurri debeat ad Papam. Ratio prioris sententiæ est, quia exigebat recta administratio & spiritualis necessitas Monasteriorum, ut eorum Superiores id possent: Unde *Trid.* c. 19. & *Extravagans, Viam ambitiosa*, de regul., quæ videntur oppositum statuere, explicantur de casu, quo fieret sine justa causa & pro libitu, ac etiam sine consensu Conventus, uti olim quandoque fiebat, hunc

hunc enim requiri notant *Sanch.* n. 66. *Less.* n. 108. *Castrop.* n. 9. aliique communiter, est enim re-
gravis momenti: quænam autem videantur esse ju-
stæ causæ sic transeundi, refert *Castrop.* n. 6.

191 §. VI. Docet *Less.* in auct. v. *Monialis. cas. 2.*, Mo-
niali, quæ absolutè non posset aliter se expedire à
turpi consuetudine Confessarii, licitum esse fugere in
habitu etiam sæculari ad aliam Provinciam, ut ibi,
etiam in alium Ordinem recipiatur, cessant enim
vincula humana & proprio arbitrio inducta, quan-
do ex illorum observatione sequeretur perniciæ ani-
mæ & jactura salutis.

192 §. VII. Si quis transferatur ad aliud Monasteri-
um, dos remanet primo, in quo professionem fecit,
quia in hoc absolutè transfulerat dominium, *Sylvius*
p. 1. v. *Dos.* Similiter bona, quæ absolutè donavit
primo Monasterio, vel quæ in eo, quomodocum-
que acquisivit, huic remanent, uti habet communis
cum *Castrop.* d. 3. p. 17.

193 §. VIII. Religiosus mendicans (etiam Societatis
JESU) transiens ad laxiorem Ordinem, redditur
per Clementinam I. incapax omnis beneficii curati,
administrationis, Prælaturæ, Officii, etiam lectoris,
vocis & loci in Capitulo &c. *Sanch.* n. 109. *Castrop.*
d. 4. p. 27. *Pelliz.* t. 9. c. 2. n. 155. Et causa est, ne il-
lis detur irritamentum transeundi: videndum ta-
men est, an Clementina illa sit in quibusvis Mona-
steriis recepta, nam video passim contraveniri.

194 §. IX. Religiosis Societatis JESU non licet am-
plius transire ad ullum Ordinem, nequidem Car-
thusianum sine facultate Generalis, uti legi potest in
Comp. Privil. Pragæ recuso, anno 1703., v. *Apostata*
§. 10. E contra potest Generalis Societatis etiam
professos, quos judicaverit, mittere ad quævis
aliam Ordinem, etiam laxiorem, de consensu tamen

Super

Superiorum loci illius, quò destinabuntur, uti habetur ibidem v. *professi*, §. 2. Quòd si professus Societatis cum facultate Generalis transferit ad Ordinem A., Generalis Societatis non potest amplius illi dare potestatem transeundi ad Ordinem B., quia jam non est amplius subditus Societatis, sed Ordinis A., *Lugo* l. 4. dub. 41. Hinc etiam impedire non potest talem transitum.

§. X. Privilegium, ex quo Societas JESU mittere potest professum ad alium Ordinem, non extenditur, ut mitti possit ad Ordines Militares vel Hospitalarios, uti ex responso S. Congregationis notant *Roder. & Lugo* n. 4.; Si autem id petatur à Papa, necesse est de hoc facere mentionem, quòd fuerit Societatis, *Lugo* n. 7. & 9. 195

§. XI. Si Religiosus Societatis JESU cum venia Generalis transferit & professus sit in alio Ordine, ac postea ab hoc redeat ad sæculum vel ad laxiorem Ordinem transeat, Societas potest contra ipsum procedere uti contra alios apostatas, uti habetur in *Comp. Privileg. supra* v. *Apostata* §. 11. 196

Plura circa transitum ab uno ad alium Ordinem videri possunt apud *Castrop.* toto p. 27.

Q. 30. *An aliquis possit à Religione dimitti sub conditione in certis casibus reincidendi in vota. R.* 197
 Quæstio procedit de Religiosis Societatis JESU necdum professis, v. g. an possit Scholasticus dimitti sub conditione reincidendi in obligationem votorum, si ad talem urbem redierit; & rectè negat *Lugo* in *Resp. Mor.* l. 4. d. 23., quia intermedio tempore non est Religiosus, ergo nec potest iterum fieri sine nova admissione, nova probatione & novo consensu suo; imò posset interea contrahere impedimentum essentialia, ergo quamvis lubens actu rediret, non ideo iterum fieret Religiosus.

DU-